

Mohou nás ohrozit mimořádné události?

Každý občan našeho státu má právo na zdravý a bezpečný život a přiměřenou ochranu svého majetku. Mohou však nastat situace, kdy je toto právo narušeno. Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, epidemiemi nebo haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí staví člověka do situace, kdy běžná životní pravidla neplatí. Takové stavy nazýváme mimořádnou událostí.

V druhé polovině roku 2016 provedl Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje ve spolupráci s pracovníky odboru krizového řízení obcí s rozšířenou působností podrobnou analýzu rizik, jejímž cílem bylo vyhodnotit ohrožující faktory na území kraje a obce s rozšířenou působností. Výsledek analýzy ukázal, že nejvýznamnějšími zdroji ohrožení na hodnoceném území jsou přívalové lijáky s následkem povodní na vodních tocích. V menší míře nás pak ohrožují i další jevy, z nichž můžeme uvést například: vichřice, mimořádně vysoké letní teploty a následné sucho, extrémně nízké teploty, sněhová kalamita, hromadné nákazy hospodářských zvířat, závažná nehoda v dopravě silniční, železniční nebo letecké, narušení dodávek energií a pitné vody.

Důležitým prvkem v systému ochrany před následky mimořádných událostí je prevence. Čím lépe je obec nebo město připraveno na řešení všech typů ohrožení, tím je dopad na obyvatele a území nižší. Pokud k takové situaci dojde, má starosta obce nebo primátor možnost úzce spolupracovat se složkami integrovaného záchranného systému (Hasičský záchranný sbor, Policie České republiky a Zdravotnická záchranná služba) a prostřednictvím výkonu státní správy se aktivně podílet na řešení nežádoucích stavů. V těchto případech je pro starostu obce nebo primátora výhodné, má-li zřízenou komisi, která mu pomáhá v řešení mimořádné události. Základními nástroji pro ochranu obyvatelstva jsou zejména varování, evakuace a nouzové přežití, zjednodušeně lze tyto termíny specifikovat takto:

Varováním je včasné předání informace o hrozícím nebo již vzniklém nebezpečí. Při varování obyvatel se klade důraz na jasné a srozumitelné předání informace co nejširšímu počtu obyvatel. Z tohoto důvodu je na našem území vybudován tzv. jednotný systém varování a vyrozumění, jehož viditelnou a slyšitelnou částí jsou zejména elektronické sirény, jejichž zkoušku slyšíme každou první středu v měsíci. Toto zařízení provozuje Hasičský záchranný sbor České republiky. Dále se mohou k tomuto účely na úrovni obce využít například obecní rozhlas.

Evakuace je organizované přemístění osob, zvířat a nezbytných věcí (předmětů kulturní hodnoty, nebezpečné látky, zařízení nutné výroby) do míst, kde již nehrozí vniklé nebezpečí a kde je zpravidla zabezpečeno pro obyvatele náhradní ubytování a stravování, pro zvířata ustájení a pro předměty uskladnění. Evakuaci nařizuje velitel zásahu (Hasičský záchranný sbor ČR, Policie ČR) v době krizového stavu primátor nebo starosta obce. V případě, že se jedná o evakuaci z větší plochy, dochází vždy k přemístění osob částečně samovolně, kdy část obyvatel po vyhlášení evakuace opustí ohrožené území vlastními dopravními prostředky nebo pěšky. Na včasné a tím i bezpečné evakuaci se podílí složky integrovaného záchranného systému, orgánů veřejné správy a v neposlední řadě disciplinovaní evakuovaní občané.

V případě déle trvajících mimořádných událostí navazuje na varování a evakuaci osob zabezpečení **nouzového přežití** obyvatelstva. Jedná se o celou řadu činností a postupů s jediným cílem – minimalizovat negativní dopady na životy obyvatel a zabezpečit jejich

základní životní potřeby. Realizují se nepřetržitě po dobu, po kterou to mimořádná situace vyžaduje.

Pro úspěšné fungování celého systému je důležitým prvkem také správně informovaný občan, který nepodlehne panice a umí správně reagovat na vzniklou událost. Povinností každého z nás je chránit jak sebe, osoby blízké a svůj majetek, tak i podle svých možností poskytnout pomoc ostatním ohroženým občanům.

Další související a zajímavé informace můžete získat na stránkách www.hzsmsk.cz a www.opava-city.cz v sekci ochrana obyvatel.

Právní rámec: zákon č. 239/2000 Sb. o IZS, zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení, vyhláška MV č. 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje, územní odbor Opava